

Nedajme celkom zaniknúť huculovi

Ing. Stojan Hltrič

Nie je to tak dávno, čo sme sa mohli denne stretávať s týmto zaujímavým horským konikom skoro na celom území severného Slovenska. Mohli sme ho tu vidieť, malého, zavalitého, s krátkymi tenkými nohami, s charakteristickou huculskou hlavou, s rozstrapátou bujnou hľavou, tvrdého, nenárodného a temperamentného, ako húževnato ťahal ťažké náklady. Túto prácu vykonával miestnym ohyvnosťou mnoho sto rokov za veľmi tvrdých životných podmienok, vždy vernu a spoľahlivo, až do dnešných čias, kedy musel celkom ustúpiť prudkému rozmachu motorizácie a mechanizácie.

Kôň huculský ako zdroj najlacnejšej živej ťažnej sily svoju úlohu už splnil a svoju historickú úlohu nepostrádateľného verného pomocníka chudobného slovenského roľníka mnohonásobne prekročil.

V súčasnosti isteže nepredstavuje typ všestranného úžitkového koňa pre moderné socialistické poľnohospodárstvo, ale z mnohých dôvodov nebolo by od nás pekné nechať ho žiť celkom zaniknúť.

V prvom rade nemali by sme na neho zabudnúť práve dnes, keď všetci sa máme dobre, keď nám naše socialistické zriadenie dopomohlo k tomu, aby sme už nikdy viacej nehrdlačili na našich malých a chudobných poličkách a spolu s huculským konikom netahali pluh, bránu, voz, teda aby sme netrpeli chudobou a pokorou. Aby sme už nikdy neboli obyčajní zastatí sedliaci bez vzdelania a kultúry, docs, keď nám naše socialistické zriadenie dopomohlo k tomu, aby sme sa mohli všetci stať vzdelanými inžiniermi, technikmi a kvalifikovanými družstevníkmi bez núdze a nedostatku.

Okrem toho nemali by sme ho nechať celkom zaniknúť aj z tohoto dôvodu, že kôň huculský znamenal aj znamenu, pre nás oprati iným u nás dochovávaným plemenám predsa len dosť závažný historický prvok, pretože ako typický karpatský koník bol aj je súčasťou našej pravrásnej prírody a teda aj našou ľudovistickou raritou.

Možno prejsú jedon alebo dva roky a nikto u nás viacej nevidí skutocného pravého hucula, verného a spoľahlivého pomocníka našich prapredkov a jediného priameho potomka dlhodobého avalučného pracovsa vývojového radu pravých Equidov na území samostatného zoogeografického areálu karpatského počas geologických štvrtohôr.

V dnešnej dobe, keď našim národným tradiciám venujeme mnoho pozornosti a ešte viacej finančných prostriedkov, keď opatrujeme hrady, zámky, kaštiele a jednotlivé významné budovy, ktoré sú pamiatkovým úradom prísne chránené bez zvláštneho finančného efektu čista z hrdosti k národnej tradícii, čo je nakoniec veľmi

Stádo huculov na Muráni

Foto: archív

Náš slovníček

Cpack (čti cpack) — kôň vyjmačene dobrých schopností, najlepši kôň stáje, pole nebo dostihů

Pole — je všeobecně označen počet koní startujících v jednom dostihu. [Na př. slubě, střední, silné pole, pole odstartovalo, pole vběhlo do cílové rovinky a pod.]

Postce — místa za vedoucími koněm během dostihu. Kôň běží na třetí pozici, t. z., že je třetí v pořadí.

Distance — poslední úsek cílové rovinky (vzdálenost přibližně 200 metrů před cílem), na kterém býval sváden závěrečný boj. Za cítek distance je označen *distandim, mizalkem*, t. j. tečem umístěným na vnějším straně dráhy.

Pacemaker — (čti pácák) — z angl. pace — rychlost, to make — dělat. Pacemaker je vodič t. j. kôň, který se zúčastní dostihu proto, aby udával rychlost dostihu a vedl jiného koně, většinou stájového druha. Vodič není předurčen k vítězství a po splnění svého úkolu většinou koně v poli poražených.

Pulpac — (čti pulpác) — plná rychlost. Koně jdou plnou rychlostí na př. ve sjezdu na distance.

Mrtvá váha — jestliže má jezdec menší váhu, než jakou má něst kôň podle proposti nebo podle rozhodnutí handicaperu, musí býť vahový rozdíl vyrovnán slovenými destičkami. Toto závaží sa ukládá pod sedlo do speciální desčky s kapsami na hocič a nazývá sa mrtvou vahou. Táto mrtvá váha je samozřejmě pro koně nevhodná, protože při dostihu „nepracuje sebou“. Je proto snáhou každého trenára nebo majitele stáje, aby jeho kôň pokud možno mrtvou váhu nenesl.

Z. V.